

מדינת ישראל

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il; דוא"ל: info@cbs.gov.il; פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ו באלול, תשפ"ג
12 בספטמבר, 2023
296/2023

החינוך בישראל בהשוואה בין-לאומית: נתונים נבחרים מהפרסום "Education at a Glance 2023"

Education in Israel in an international comparison: Selected Data from "Education at a Glance 2023"

החינוך בישראל בהשוואה בין-לאומית (EAG) Education at a Glance הוא שנתון החינוך של ה-OECD. הוא כולל כ-25 אינדיקטורים של חינוך במערכות החינוך ב-37 מדינות החברות ב-OECD. הוא משמש מקור מרכזי לנתונים סטטיסטיים של חינוך בהשוואה בין-לאומית, ומטרתו לסייע בבניית מערכת חינוך יעילה ושוויונית יותר. בפרסום ניתן למצוא נתונים על נגישות והשתתפות בחינוך, משאבים כספיים ואנושיים המושקעים בחינוך ועוד. השנה התמקד פרסום EAG 2023 בחינוך טכנולוגי-מקצועי.

הנתונים המוצגים להלן לקוחים מתוך פרסום של ה-OECD: www.cbs.gov.il Education at a Glance 2023

השתתפות בחינוך

- אחוז ההשתתפות בחינוך בגיל הרך בישראל גבוה מממוצע מדינות ה-OECD. בשנת תשפ"א (2020/21), 69% מהילדים בגיל שנתיים ו-100% מהילדים בגיל 3 למדו במסגרות חינוך לגיל הרך, לעומת 43% ו-74%, בהתאמה בממוצע מדינות ה-OECD.
- שיעור הלמידה בישראל בשנת תשפ"א (2020/21) בגילי 15-19 היה 68%, לעומת 84% בממוצע מדינות ה-OECD.

חינוך טכנולוגי-מקצועי

- בשנת הלימודים תשפ"א (2020/21) 41% מהתלמידים בתיכון בישראל למדו בחינוך טכנולוגי-מקצועי, בדומה ל-44% בממוצע מדינות ה-OECD.

רמת השכלה של צעירים בני 25-34

- בשנת 2022, 9% מהצעירים בני 25-34 בישראל היו בעלי השכלה נמוכה מתיכונית, נמוך מממוצע מדינות ה-OECD (14%).
- 41% מהצעירים בישראל היו בעלי השכלה תיכונית עיונית, גבוה מממוצע ה-OECD (18%). 4% היו בעלי השכלה תיכונית מקצועית, נמוך מממוצע ה-OECD (20%).

כתבו: חנה כהן, אגף חינוך וחברה ודגנית גאיליס, אגף מאקרו-כלכלה
לקבלת הסברים נא לפנות למרכז למידע סטטיסטי 02-6592666
או באמצעות [טופס פנייה מקוון](mailto:info@cbs.gov.il)

- אחוז בעלי השכלה על-תיכונית לא אקדמית היה 10%, לעומת 6% בממוצע ה-OECD.
- אחוז בעלי תואר ראשון היה 28% בדומה לממוצע ה-OECD (26%), ואחוז בעלי תואר שני היה 8%, נמוך מממוצע ה-OECD (15%).

תעסוקה לפי רמת השכלה

- שיעורי התעסוקה של נשים בגילי 25-64 בישראל נמוכים יותר משיעורי תעסוקה של גברים באותה קבוצת הגיל, בכל רמות ההשכלה, ובמיוחד בקרב אלו עם רמת השכלה נמוכה יותר.

שכר לפי רמת השכלה

- בשנת 2020, בעלי תואר ראשון בגילי 25-34 בישראל השתכרו 94% יותר מבני גילם בעלי השכלה נמוכה מתיכונית, ואילו בעלי תואר שני או שלישי השתכרו 124% יותר מבעלי השכלה נמוכה מתיכונית.

הוצאה לאומית לחינוך

- בשנת 2020 הייתה ההוצאה הלאומית לחינוך במוסדות חינוך בישראל 7.3% מהתמ"ג, לעומת 5.8% במדינות ה-OECD¹.
- חלקה של ההוצאה הציבורית במימון ההוצאה לחינוך בישראל בשנת 2020 (ללא חינוך קדם-יסודי) היה 84.2%, בדומה לממוצע מדינות ה-OECD – 83.6%.
- בחינוך גבוה, המימון ממקורות פרטיים² בישראל מגיע ל-43.3%. אחוז זה גבוה מהממוצע במדינות ה-OECD – 32.9%.
- בשנת 2020 ההוצאה לחינוך לתלמיד (בדולרים במונחי שווי כוח הקנייה) במוסדות החינוך בכל הדרגים מלבד החינוך היסודי, הייתה נמוכה משמעותית לעומת ממוצע ה-OECD.

למטה דאטה (הגדרות והסברים) בנושא הוצאה לאומית לחינוך

¹ בחישוב נכללו מוסדות חינוך קדם-יסודי לגילי 3 ומעלה.

² כולל מקורות בין-לאומיים.

השתתפות בחינוך

אחוז ההשתתפות בחינוך בגיל הרך³ בישראל גבוה מממוצע מדינות ה-OECD. בשנת תשפ"א (2020/21), 69% מהילדים בגיל שנתיים ו-100% מהילדים בגיל 3 למדו במסגרות חינוך לגיל הרך, לעומת 43% ו-74%, בהתאמה בממוצע מדינות ה-OECD.

בשנת תשפ"א (2020/21) שיעור הלמידה בגילי 15-19 במדינות ה-OECD עמד על 84% בממוצע. בישראל עמד השיעור על 68%, מתוכם 35% למדו בתיכון במסלול עיוני, 24% – בתיכון במסלול טכנולוגי-מקצועי,⁴ 3% – בחטיבת ביניים/ביסודי, 4% במוסד על-תיכון לא אקדמי ו-2% למדו לתואר ראשון, שני ושלישי. לשם השוואה, בממוצע מדינות ה-OECD 37% למדו בתיכון במסלול עיוני, 23% – בתיכון במסלול מקצועי, 12% – בחטיבת ביניים/ביסודי, 2% – במוסד על-תיכון לא אקדמי ו-10% למדו לתואר ראשון, שני ושלישי.

חינוך טכנולוגי-מקצועי⁵

בשנת הלימודים תשפ"א (2020/21) 41% מהתלמידים בתיכון בישראל למדו בחינוך טכנולוגי-מקצועי, לעומת 44% בממוצע מדינות ה-OECD. אחוז הבנות הלומדות בחינוך טכנולוגי-מקצועי בחטיבת ביניים היה 21% לעומת 43% בממוצע ה-OECD, בתיכון – 50% לעומת 45%, בהתאמה ובמוסד על-תיכון לא אקדמי – 51% לעומת 52%, בהתאמה. אחוז התלמידים בתיכון שסיימו מסלול טכנולוגי-מקצועי גבוה מאחוז המסיימים במסלול עיוני (94% לעומת 91%, בהתאמה). בשני המסלולים אחוז התלמידים המסיימים תיכון בישראל גבוה מממוצע ה-OECD – 62% בתוכניות מקצועיות ו-77% בתוכניות עיוניות. בשנת 2022, רמת ההשכלה של 14% מבני 25-34 בישראל הייתה מקצועית: 4% בעלי השכלה תיכונית מקצועית (תעודת סיום תיכון/בגרות במסלול מקצועי) ו-10% בעלי תעודה על-תיכונית לא אקדמית (בממוצע ה-OECD – 20% ו-6%, בהתאמה).

רמת השכלה

השכלה תיכונית היא לעיתים קרובות התנאי המינימלי שנדרש לצורך השתתפות מוצלחת בשוק העבודה. בשנת 2022, 9% מבני 25-34 בישראל היו בעלי השכלה נמוכה מתיכונית, נמוך מממוצע מדינות ה-OECD (14%). 41% אחוז מהצעירים בגילים אלו היו בעלי השכלה תיכונית עיונית, גבוה מממוצע ה-OECD.

³ דרג חינוך הכולל מסגרות לילדים מגיל 0 עד 3.

⁴ חינוך מקצועי-טכנולוגי: מכלול של מגמות בפיקוח משרד החינוך בחטיבה העליונה, שנועדו להקנות לתלמידים ידע, כישורים, מיומנויות והתמחויות תיאורטיות ומעשיות הנדרשים להשתלבות בשוק העבודה. החל בשנת תשע"ז (2016/17) שונה אופן החישוב של החינוך הטכנולוגי (בעבר – נתיב טכנולוגי), ועודכן לפי מגמות הלימוד, כך שישקף את ההגדרות הנוכחיות של [משרד החינוך](#).

⁵ חינוך מקצועי-טכנולוגי: מכלול של מגמות בפיקוח משרד החינוך בחטיבה העליונה, שנועדו להקנות לתלמידים ידע, כישורים, מיומנויות והתמחויות תיאורטיות ומעשיות הנדרשים להשתלבות בשוק העבודה. החל בשנת תשע"ז (2016/17) שונה אופן החישוב של החינוך הטכנולוגי (בעבר – נתיב טכנולוגי), ועודכן לפי מגמות הלימוד, כך שישקף את ההגדרות הנוכחיות של [משרד החינוך](#).

(18%); ו-4% היו בעלי השכלה תיכונית מקצועית, נמוך מממוצע ה-OECD (20%). אחוז בעלי השכלה על-תיכונית לא אקדמית היה 10%, לעומת ממוצע ה-OECD של 6%. אחוז בעלי תואר ראשון היה 28% בדומה לממוצע ה-OECD (26%) ואחוז בעלי תואר שני היה 8%, נמוך מממוצע ה-OECD (15%). בקרב בעלי השכלה תיכונית בגילי 25-34 בשנת 2022, אחוז הגברים גבוה מאחוז הנשים (54%-36%, בהתאמה), וכך גם במדינות ה-OECD (44%-35% בממוצע, בהתאמה). לעומת זאת, אחוז הנשים עם רמת השכלה על-תיכונית ו/או אקדמית היה גבוה מאחוז הגברים עם אותה רמת השכלה הן בישראל (57% לעומת 36%, בהתאמה) והן במדינות ה-OECD (54% לעומת 41% בממוצע, בהתאמה).

תעסוקה לפי רמת השכלה

במדינות ה-OECD 14.7% בממוצע מבני 18-24 אינם לומדים או מועסקים, לעומת 17.5% בישראל. את האחוז הגבוה יחסית בישראל ניתן להסביר בשירות צבאי חובה בין גיל 18 ל-21. שיעורי התעסוקה של נשים בישראל בגילי 25-64 נמוכים יותר משיעורי תעסוקה של גברים באותה קבוצת הגיל, בכל רמות ההשכלה, ובמיוחד בקרב אלו עם רמת השכלה נמוכה יותר. רק 40% מהנשים בישראל עם רמת השכלה נמוכה מתיכונית היו מועסקות בשנת 2022 לעומת 64% מהגברים (ממוצע מדינות ה-OECD – 48%-70%, בהתאמה). בקרב נשים עם רמת השכלה תיכונית 70% היו מועסקות לעומת 76% מהגברים (ממוצע OECD – 69%-84%, בהתאמה). בקרב נשים עם רמת השכלה על-תיכונית/גבוהה 86% היו מועסקות לעומת 91% מהגברים (ממוצע OECD – 83%-90%, בהתאמה).

שכר לפי רמת השכלה⁶

כמעט בכל מדינות ה-OECD, לבעלי השכלה על-תיכונית ו/או אקדמית יש יתרון משמעותי בהכנסות משכר. בישראל בשנת 2020, בעלי תואר ראשון בגילי 25-34 השתכרו 94% יותר מבני גילם בעלי השכלה נמוכה מתיכונית, ואילו בעלי תואר שני או שלישי השתכרו 124% יותר מבעלי השכלה נמוכה מתיכונית.

ההוצאה הלאומית לחינוך בשנת 2020 – השוואה בין-לאומית

השוואת הנתונים של מדינות ה-OECD לשנת 2020 מראה שרמות ההוצאה משתנות באופן ניכר ממדינה למדינה. כך, בישראל אחוז ההוצאה לחינוך מהתוצר המקומי הגולמי (7.3%),¹⁷ היה מהגבוהים במדינות שנכללו בהשוואה. הנתון היה זהה לזה שבאיסלנד (7.5%) ודומה לזה בשוודיה (6.9%). הוצאות מדינות ה-OECD על מוסדות חינוך היו בממוצע 5.8% מהתמ"ג.

⁶ רמת השכלה נקבעת לפי התעודה הגבוהה ביותר שאדם קיבל עם סיום לימודיו בבתי ספר או במסגרות לימוד רשמיות. השכלה נמוכה מתיכונית: תעודת סיום חטיבת ביניים או בית ספר יסודי (8 שנות), השכלה תיכונית: תעודת בגרות או תעודת סיום תיכון, השכלה על-תיכונית לא-אקדמית: תעודה על-תיכונית לא אקדמית, השכלה אקדמית: תואר ראשון, שני או שלישי.
⁷ בחישוב נכללו מוסדות חינוך קדם-יסודי לגילי 3 ומעלה.

בהשוואת ההוצאה הלאומית לחינוך יש להתחשב בעובדה שאחוז הצעירים באוכלוסיית ישראל גבוה יחסית מזה שבשאר המדינות החברות ב-OECD (43.3% לעומת ממוצע של 29.2% ב-2020, בהתאמה). בישראל מצד אחד אחוז התושבים שעובדים ויכולים לממן את החינוך קטן יחסית, ומצד שני אחוז התלמידים גבוה יחסית. כתוצאה מכך, ההוצאה לתלמיד בישראל קטנה יותר.

לוח א - האחוז של בני 0-24 בישראל ובמדינות נבחרות החברות ב-OECD
מסך כל האוכלוסייה, 2020

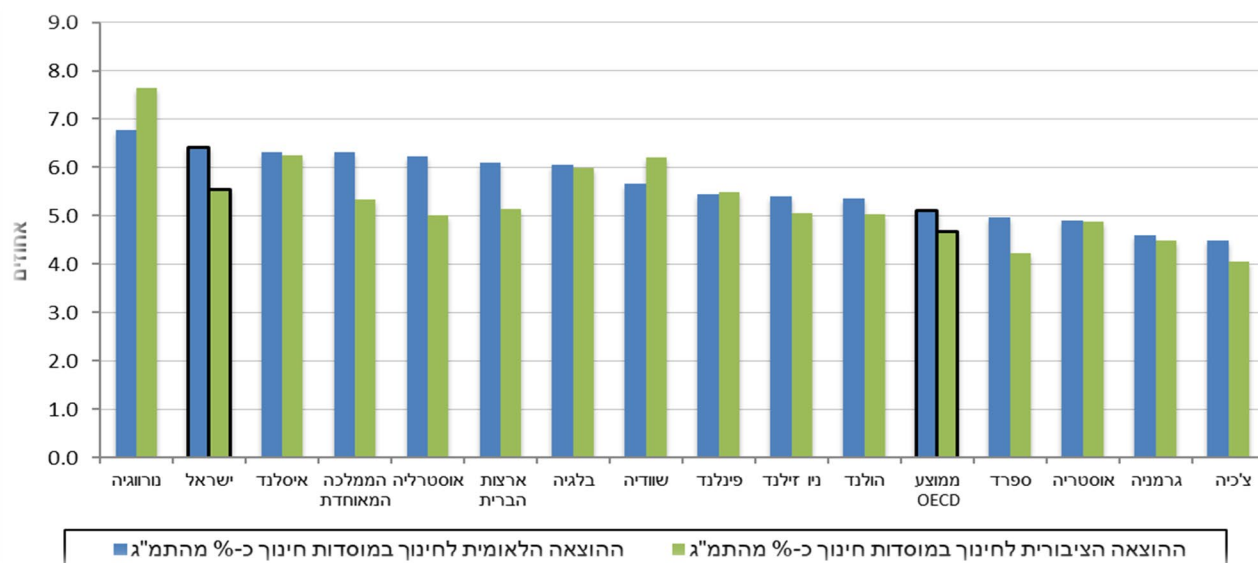
מדינה	אחוז בני 0-24 מסך כל האוכלוסייה
ישראל	43.3
אירלנד	32.9
ארצות הברית	31.6
נורווגיה	29.4
הממלכה המאוחדת	29.4
צרפת	29.2
שוודיה	28.9
דנמרק	28.6
הולנד	27.9
פינלנד	26.7
ספרד	24.5
גרמניה	24.0
איטליה	22.6

מקור הנתונים: United Nations – Population Division: World Population Prospects 2020

הוצאה ציבורית ופרטית כאחוז מהתמ"ג, לפי דרג חינוך (לוח 1, תרשים 1)

השוואת ההוצאה במוסדות חינוך לפי דרג חינוך (לוח 1) מראה שב ישראל ההוצאה הייתה גבוהה בקבוצת המוסדות של חינוך יסודי, על-יסודי ומכינות קדם-אקדמיות – 5.0% מהתמ"ג לעומת 3.6% במדינות ה-OECD. במוסדות לחינוך גבוה הייתה ההוצאה מהתמ"ג בישראל 1.4%, בדומה ל-1.5% במדינות ה-OECD. אחוז ההוצאה לחינוך ללא חינוך קדם-יסודי בישראל היה 6.4% מהתוצר המקומי הגולמי, גבוה מהממוצע במדינות ה-OECD (5.1%). בנוסף על כך, ההוצאה הציבורית במוסדות חינוך בישראל (ההוצאה במשרדי ממשלה, ביטוח לאומי ומוסדות לאומיים, רשויות מקומיות ומלכ"רים ממשלתיים) כולל מלגות מחיה לסטודנטים, הגיעה בשנת 2020 ל-5.5% מהתמ"ג, גבוה מממוצע מדינות ה-OECD – 4.7% (תרשים 1).

תרשים 1 - ההוצאה הלאומית והציבורית במוסדות חינוך* כאחוז מהתמ"ג, 2020

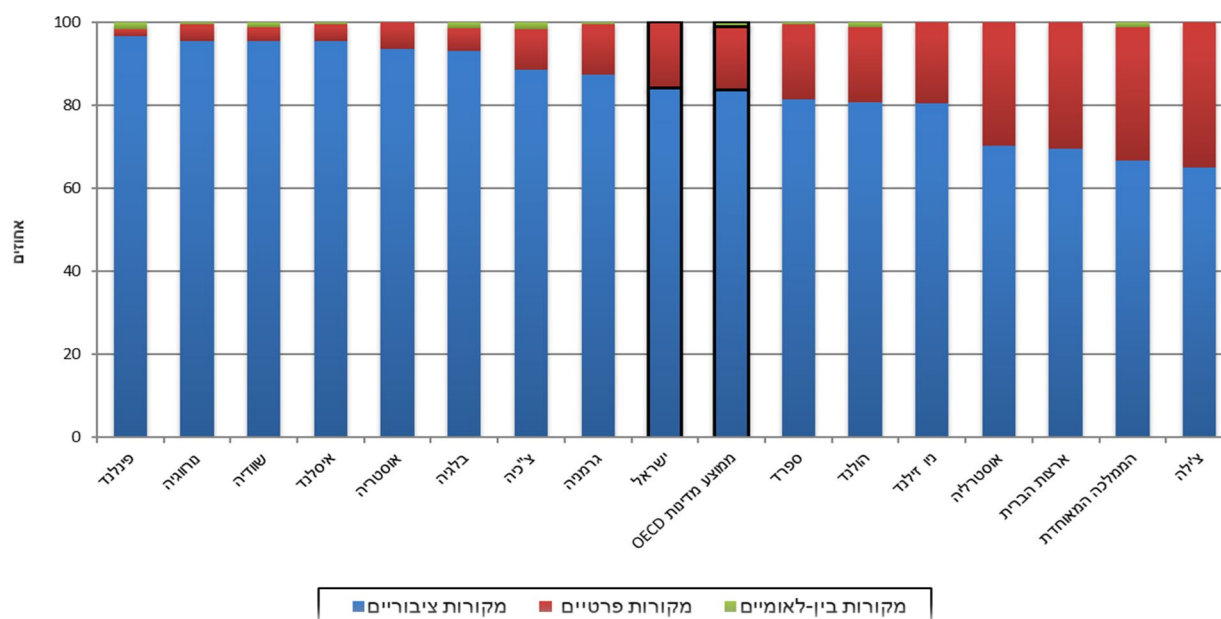
* ללא חינוך קדם-יסודי

מימון ההוצאה הציבורית, לפי דרג חינוך (לוח 2, תרשימים 2-3)

חלקה של ההוצאה הציבורית במימון ההוצאה לחינוך בישראל הסתכם בשנת 2020 ב-84.2% (תרשים 2, לוח 2).

חלקה של ההוצאה הציבורית מסך ההוצאה הלאומית לחינוך במדינות אחרות נע בין 64.9% (בצ'כיה) ל-96.8% (בפינלנד).

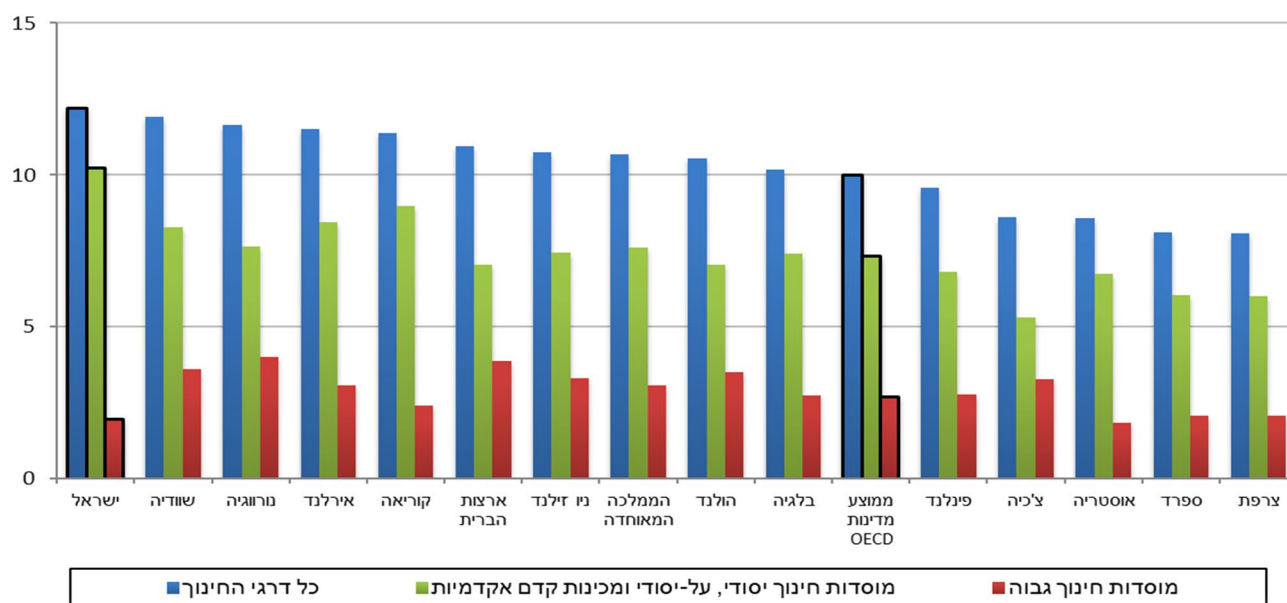
תרשים 2 - שיעור יחסי של הוצאה ציבורית ופרטית במוסדות חינוך לכל דרגי החינוך, 2020

בקבוצת המוסדות של חינוך יסודי, על-יסודי ומכינות קדם-אקדמיות בישראל הגיע אחוז המימון הציבורי בשנת 2020 ל-91.9%, קרוב לממוצע במדינות ה-OECD באותה שנה – 91.2%. בחינוך גבוה מימון ממקורות פרטיים נפוץ יותר ומגיע ל-43.3% בישראל, גבוה מהממוצע של מדינות ה-OECD (32.9%). המדינות עם המימון הגבוה ביותר ממקורות פרטיים היו הממלכה המאוחדת (75.3%) ואוסטרליה (63.7%). לעומת זאת, בנורווגיה ובאוסטריה המימון הפרטי נמוך במיוחד (8.3%-10.1%, בהתאמה).

חלקן של הוצאות המגזר הציבורי לחינוך מסך כל הוצאות המגזר הציבורי בישראל (תרשים 3) היה 12.2%, גבוה מהממוצע במדינות ה-OECD – 10.0%. חלקן של הוצאות המגזר הציבורי לחינוך יסודי, על-יסודי ומכינות קדם-אקדמיות מתוך כלל הוצאות המגזר הציבורי בישראל היה 10.2%, גבוה מהממוצע במדינות ה-OECD – 7.3%. לעומת זאת, חלקן של הוצאות המגזר הציבורי לחינוך גבוה מסך כל הוצאות המגזר הציבורי בישראל עמד על 2.0%, נמוך מהממוצע של מדינות החברות ב-OECD – 2.7%.

תרשים 3 - הוצאות המגזר הציבורי לחינוך, לפי דרג חינוך, כאחוז מסך הוצאות המגזר הציבורי, 2020

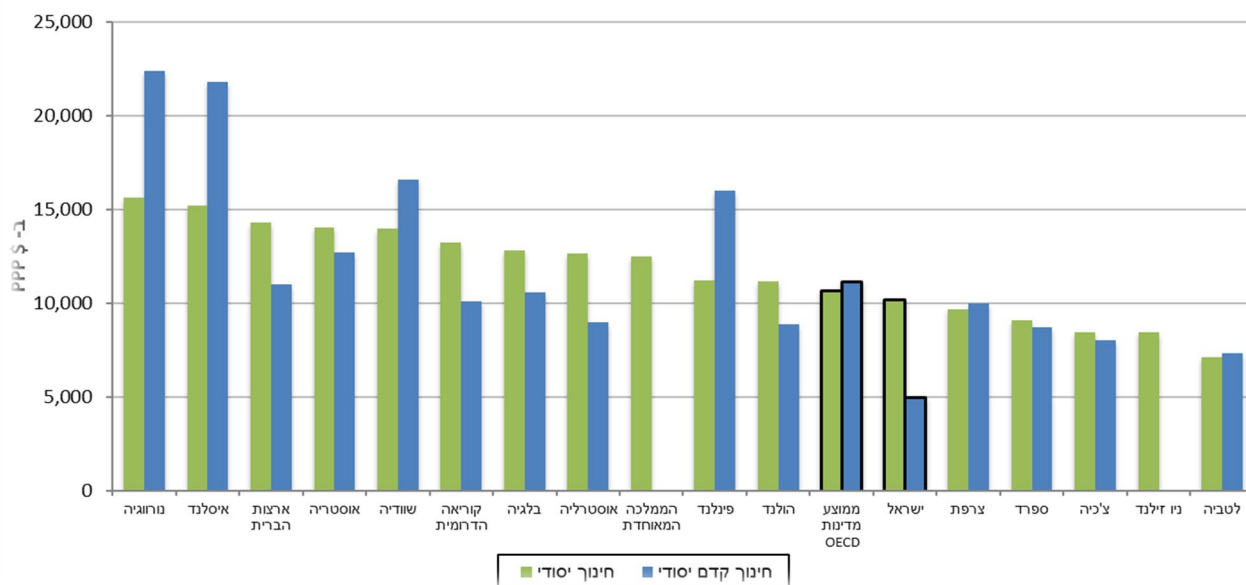

הוצאה לחינוך לתלמיד במוסדות החינוך בשנת 2020 בדולרים במונחי שווי כוח הקנייה (לוח 3, תרשימים 4, 5)

בשנת 2020, השוואת ההוצאה לחינוך לתלמיד (בדולרים במונחי שווי כוח הקנייה) במוסדות החינוך בכל הדרגים מלבד החינוך היסודי, הייתה נמוכה משמעותית לעומת ממוצע ה-OECD. במוסדות החינוך היסודי הייתה ההוצאה 10,182 דולרים במונחי שווי כוח הקנייה, קרובה מאוד לממוצע ה-OECD שעמד על 10,658 דולרים. לעומת זאת, ההוצאה במוסדות הקדם-יסודי (גילי 0-5) הייתה 4,960 דולרים, נמוכה מאוד מממוצע ה-OECD שעמד על 11,145 דולרים.

תרשים 4 - הוצאה לחינוך לתלמיד במוסדות חינוך קדם-יסודי ויסודי, בדולרים במונחי שווי כוח הקנייה,

2020

ההוצאה לחינוך לתלמיד במוסדות חינוך גבוה ועל-יסודי הייתה מהנמוכות. במוסדות על-יסודי הייתה ההוצאה 9,562 דולרים במונחי שווי כוח הקנייה, נמוכה מאוד מממוצע ה-OECD שעמד על 11,942 דולרים. במוסדות להשכלה גבוהה הייתה ההוצאה \$12,314 דולרים, נמוכה מאוד מממוצע ה-OECD שעמד על 18,105 דולרים.

תרשים 5 - הוצאה לחינוך לתלמיד במוסדות חינוך על יסודי וגבוה, בדולרים במונחי שווי כוח הקנייה,

2020

